

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας λαός θρώνεται άμα
δειξή πως δέ φοβάται την
αλήθεια— ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα έχει τους φων
σικούς της κανόνες.

ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Σ'.

ΑΘΗΝΑ, ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΤΟΥ ΓΕΝΗΡΗ 1909

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΑ ΑΡΙΘ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 327

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Οι καημοί της Λιμνοθάλασσας.
ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ. 'Η κούλια τ'ακροπόταμου
(συνέχεια).
Δ' Π. Π. Νέξ βιβλία (Ernest Psichari : Terres de
Soleil et de Sommeil).
Δ. Π. Π. 'Ο 'Ερωτόκριτος.
Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ. 'Ο σεβαστός κύριος.
Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ. 'Η ψυχολογία του
κοινοῦ.
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Σκοπός και ὄργανο.
Κ** 'Από τὸν ἔξω κόσμο. — 'Η Τύχη και ἡ 'Επι-
στήμη.
Ν. ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΣ. 'Από τὸς ὄχτους τοῦ Δρύναθ.
ΠΟΙΗΜΑΤΑ Σάντισοι.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ — Ο,ΤΙ
ΘΕΛΕΤΕ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΟΙ ΚΑΗΜΟΙ

ΤΗΣ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑΣ

13

ΞΕΝΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

Στὸ Μ. Μαλακάση

Και καβαλλάρης πέρναγες, ξανθόμαλλο παιδάκι,
και τάραιε τὸ διάβα σου τὸ σιγαλὸ σοκκάκι,
στὰ πράσινα παράθυρα και πίσω ἀπ' τὰ καφάσια
νὰ σ' ἀγναντέψουν τρέχανε τ'απάρθενα κοράσια.
Τώρα δ καιρός ξεφούντωσε τὰ φουντωτὰ μαλλιά σου
και τὴν ξανθὴ ξεθώρασε θωριά σου,
και στρατολάτης πέρασε; ἀλλοῦ και ταξιδεύεις
μὰ τώρα εὐγενικώτερο φαρι καβαλλικεύεις,
και τ'ἀλογό σου φτερωτό, και πᾶς νὰ τὸ ποιήσης
μὲ τὸ νερό τῆς Κασταλίας τῆς βρύσης.

14

Η ΒΑΛΑΝΙΔΙΑ

Τὰ περιβόλια ἀπὸ τὴ μιά, τ'ἀμπέλια ἀπὸ τὴν ἄλλη,
κ' ἡ δημοσιὰ κακόστρωτη και χλιοπατημένη
σὴ μέση μὰ κατόχρονη βαλανιδιά μεγάλη
πάντα σὰ νὰ ξεπλώνεται, πάντα σὰ ν'ἀνεβαίνει

Μὰ κάτον ἀπὸ τὸν ἴσκιο τῆς τὴν ὄρα ποὺ περάσης,
δοσα μπροστά, δοσα γύρο σου τὰ χάνεις, τὰ ξεχνᾶς,
κ' αὐτάνεσαι σὰ ν'ἀγγιγες μὲς'στὴν καρδιά τῆς πλάσης,
και μὲ τοῦ δάσους τὸ κρασι τὸ πράσινο μὲθῆς.

Φτάνει ἕνα δέντρο στὸ ναὸ τῆς Φύσης νὰ σὲ μπᾶση,
και φτάνει, γιὰ νὰ τὴ χαρῆς τὴν ἄνοιξη, μὰ γάστρα

γιὰ νὰ σὲ φάη δρακόντισσα κ' ἡ ἀγάπη, — ἕνα κοράσι
λίμνη, και μοῦ καθρέφτιζες τὸν οὐρανὸ μὲ τ'ἄστρα.

15

ΟΙ ΑΓΓΕΛΟΙ

Στῆς ἐκκλησιᾶς μας τὸ ἱερὸ μπροστὰ ἀπὸ τ'ἄγιο Βῆμα
δυσ' μακροπτεροῦγοι ἄγγελοι, μαγνήτες τῆς ματιᾶς
μου

ὁ πρῶτος εἶχε τὸ σπαθί και ὁ δεύτερος τὸ κρῖνο.

Στῆς ἐκκλησιᾶς μου τὸ ἱερὸ, στήγιο μου Βῆμα ἔμνεα,
δυσ' ἀγάπες μακροπτεροῦγες, μαγνήτες τῆς καρ-
διάς μου

σπαθί και ἡ πρώτη κράταγε, κ' ἡ δεύτερη, ὁμοια,
κρῖνο

Θεέ, και δὲ σὲ πῖστεγα, μηδὲ τὸ φόβο σου εἶχα,

Γυνίκα, ἐσὲ φοβήθηκα, πῖστεγα, ἐσέ, γυνάικα!

'Αρχάγγελε μὲ τὸ σπαθί δὲ μ' ἄγγιγες και ξένος,

γιὰ μένα ὁ κρῖνος, ἄγγελε, κ' ἡ μυστικὴ εὐωδιά του.

'Εγὼ εἶμ' ἐρωτοπλάνταχος κ' ἑλληνολάτρης εἶμαι,

και μόνο ἐσὸ μὲ τρύπησες μὲ τὸ σπαθί σου, 'Αγάπη,

μελοχρονή, μαυροματοῦ, και ἡ φλόγα σου και ἡ

σάρκα,

και μόνο ἐσὸ μ' εὐάδισες, 'Αγάπη, μὲ τὸ κρῖνο,

πλατωνικὴ. ξανθόφωτη, γαλανομάτα, ἰδέα!

16

ΜΙΑ ΣΩΗ

Στὸ Βασιλάδι χτύπησα μὲ τὸ σκληρὸ καμάκι

γιὰ τὸ ξανθὸ ἀγγοτάραχο τὸν κέφαλο, ψαράς.

Ξενύχτησα στῆς Κλεισοβας τὸ πρόσχαρο ἐκκλησάκι,

ξεφαντωτῆς ἄμορτωλός, τοῦ πειρασμοῦ ραγιάς.

'Αη Σώστη, ἐσὸ μὲ ξάφισες τοῦ πλατιοῦ πέλαου

βόγγοι,

και τὰ κοράβια τ'ἄφραστα και τὰ διαβατικά!

Μ' ἔδειρες, λιμνοθάλασσα, μὲ πῆρες, Μισολόγγι.

Δαρμοί, πληγὲς ἀγιάτρευτες, δνεῖραι' ἀδειανά.

17

ΤΟ ΧΑΡΙΣΜΑ

Μάστορα, καλορρῆζικο τὸ νοχτισμένο σπῆτι!

Μ' ἀνθόκλαδα τὸ στόλισες και ἄπᾶνον εἶν' ἡ κορφή του

τριγυριστὴ μὲ φλάμπουρα και χτυπητὰ σινιάλα

λογῆς λογῆς τὰ καρτεράς τῆς γετονιάς τὰ δῶρα,

μὲς' ἀπ' τὸ ψῆλος τῆς σκεπῆς νὰ τὰ βροντοφωνάξης.

Κ' ἐγὼ σοῦ στέλνω χάρισμα μαντύλι κεντημένο

μὲ τῆς καρδιάς τὸ μάλαμα, τοῦ πόθου τὸ μετᾶξι

τοῦ κέντησα τὸν ἔρωτα τὸν πετροκαταλότη,

τὸν ἔρωτα ποὺ χύμησε μὲς' ἀπὸ μαῦρα μάτια,

τὰ μάτια τῆς Παρασκευῆς, τῆς ὄρας ψυχοδόρης,

τῆς σκλάβας ποὺ εἶν' ἀσκλάβωτη και ψυχικὸ δὲν
κάνει.

Μάστορ' ἀνέβα στὸ γιεπί, και κράξε ἀπ' τὴν κορφή του

«Χίλια καλῶς μᾶς ὄρισε, παιδί, τὸ χάριμά σου,

νὰ κάμη ὁ Θεὸς κ' ἡ Παγαριά κατὰ τὸ θέλημά σου,

κ' ἡ ψυχοδόρ' ἡ ἀπόνειη νὰ σὲ ψυχοπονέση!»

Θὰ τὸ γροκῆσ' ἡ γετονιά, θὰ τὸ βουίξ' ἡ χώρα,

τὰ περιβόλια στ' Ἀντικὸ, στὸ Μισολόγγι οἱ μῶλοι.

και στὸ γιβᾶρι τοῦ ὁ ψαράς τραγοῦδι θὰ τὸ κάμη.

Θὰ σκάσουν οἱ ἀδερφάδες μου κ' ἡ μάνα μου και ὁ

κέρης,

Παρασκευή, θὰ λοφτιαστῆς, και ἀπὸ θυμὸ θ'ἀνάψης,

και θὰ τρανέψ' ἡ φλόγα μου και ἀντάμα κ' ἡ διορ-
φιά σου.

18

Η ΝΙΟΠΑΝΤΡΗ

Θυμᾶμαι, βραχοστύλωτο χωριὸ τὴν Κατοχή,

πιδ τοπεινὸ και ἀντίπερα τὸ πράσινο Νιοχώρι,

σὴ μέση, τοῦ 'Ασπροπόταμου πλατειὰ τὴν ταραχή

θυμᾶμαι τὴν περαταριά και τοῦ παπᾶ τὴν κόρη.

Και πιδ πολὸ τὸ σπῆτι σου και τὴν ὀλονυχτιὰ

και τὸ κρονστό σου τὸ κορμί και τὸ μελένιο στόμα,

και τὴ ματιὰ σου, νιόπαντρη, τοῦ πόθου σαῖτιά.

Κάνω σου τῆνομα νὰ πῶ, μοῦ καιεἰ τ'ἀχειλι ἀκόμα.

19

ΤΑ ΚΑΝΟΝΙΑ

Στῆς παρατημένες τάπιες

τὰ κανόνια καρφωμένα.

Πάνε οἱ πολεμάρχοι, πάνε,

τὰ δαυλιὰ σβυσμένα.

Νά και ἡ μέρα! Τὰ κανόνια

πάντα ἀσάλευτα, βουβά.

Νά και ἡ νύχτα! τὰ κανόνια

τρεμοσειένται, ξωτικά.

Νά και ἡ μέρα! τὰ παιδάκια,

-- ὦ ἀσυνλόγιστες χαρῆς! —

καβαλλάρηδες ἀπᾶνον

σ' ἄλυτους νεκρούς! Γιὰ δὲς

λόγια ἀπᾶνον τοὺς γραμμῆνα

τρέλας και ἀσεβῆς ζωῆς

και ἀπὸ χέρι ἐρωτεμένου

τῆνομα τῆς λυγετῆς.

Νά και ἡ νύχτα! τὰ κανόνια,

ξωτικά, και τρεμοσειένται.

'Ακου! ἀνήμπορα νᾶστράφουν,

καταρένται!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ